

TEKST 24: Al-Baladhuri om forholdet mellem muslimer og kristne i Damaskus omkring år 700

5 *Uddrag af den arabiske historiker Al-Baladhuri (al-Beladsori) (død 892) værk "Bogen om landenes erobring" fra omkring 880. Her fortælles om de kristne i Damaskus, der var blevet erobret i 635.*

10 Man beretter, at da Muawija ibn Abu Sufjan¹ var blevet statholder, ville han nedrive Johanneskirken i Damaskus og anvende pladsen til at udvide moskéen. De kristne vægrede sig imidlertid ved at afstå grunden, og de beholdt den.

Senere forsøgte Abd-al-Malik ibn Merwan² i sin regeringstid det samme for at udvide moskéen. Men uagtet han gav de kristne rundelig erstatning i penge, afslog de at overlade ham grunden.

15 Til sidst samlede Walid ibn Abd-al Malik³ i sin regeringstid de kristne til sig og tilbød dem en endnu større sum for at bevæge dem til at overlade ham kirkepladsen, men de kristne vægrede sig atter derved. Da sagde kaliffen i vrede: "hvis I ikke går ind på mit forslag, lader jeg sandelig kirken nedbryde." — Derimod indvendte én af dem: "O, du de troendes hersker! Den, der nedbryder en kirke, bliver vanvittig og må vente at rammes af en ulykke!" Hans ord fortørnede herskeren så meget, at denne straks lod sig bringe en hakke og derpå, iført en gul silkeklædning, gav sig til at bryde noget af kirkemuren ned. Derpå lod han sammenkalde jordarbejdere og nedrivere, der så helt nedbrød kirkemuren. Kirkepladsen inddrog kaliffen til moské.

20 Da senere 'Umar ibn Abd al-Aziz var blevet kalif⁴, klagede de kristne til ham over al-Walid i anledning af, at han havde taget deres kirkehus. 'Umar skrev da til sin statholder og befalede ham at tilbagegive dem hele pladsen, hvorpå moskéens tilbygning var opført.

25 Men Damaskus' indbyggere blev forstemte over denne ordre og sagde: "Skal vi nedbryde vor moské, efter at vi har udråbt adsanen⁵ og holdt bøn, for nu igen at lave en kirke af den?" [...] Muslimerne gik så til de kristne og foreslog dem at udlevere alle kirkerne i al-Gutah,⁶ som i sin tid var taget under kamp og således efter krigens ret var kommet i muslimernes eje. Til gengæld skulle de kristne⁷ opgive Johanneskirkens grund og aldrig mere gøre krav gældende på den. Da de kristne viste sig stemte derfor, og det vandt deres bifald, skrev statholderen derom til kaliffen 'Umar, og denne var tilfreds med afgørelsen og gav den gyldighed.

35 J. M. Rosenløv: *Kalifatet – Dets ekspansion og det muslimske herredømme i Palæstina og Syrien* (2014)

Al-Beladsori: *Bogen om landenes erobring*. Kbh. 1946, s.35f. Overs. Ove Chr. Krarup samt P. K. Hitti: *The Origins of the Islamic State*. Beirut 1966.

¹ *Muawija ibn Abu Sufjan*: dvs. den første ummayyadiske kalif, Muawiya d.1 (661-680)

² *Abd-al-Malik ibn Merwan*: Abd al-Malik, kalif 685-705

³ *Walid ibn Abd-al Malik*: dvs. Walid d. 1, kalif 705-715

⁴ *'Umar ibn Abd al-Aziz*: dvs. 'Umar d.2 kalif 717 til 720

⁵ *Adsanen*: kald til fredagsbøn og de fem daglige bedetider.

⁶ *al-Gutah*: frugtbart område, der omgav Damaskus, gennemstrømmet af Barada-floden. Her havde muslimerne altså allerede tidligere beslaglagt kristne kirker

⁷ Det er en fejl, når Krarup her skriver fejlagtigt "muslimerne". Fejlen rettet efter oversættelse hos P. K. Hitti: *The Origins of the Islamic State*. Beirut 1966, s.191-193